

Utenriksdepartementet
Utenriksrådets kontor
Postboks 8114 Dep

Kopi til:
Avdeling for økonomi og utvikling, UD
Regionavdelingen, UD
Direktøren, Norad

Arkivkode/ File no: Vår ref./ Our ref.:
Klikk her for å **1600103-187**
skrive inn tekst.

Deres/ Dykkar ref./ Your ref.: Vår saksbeh./ Enquiries:
Jan-Petter Holtedahl

Dato/ Date:
06.09.2017

Oversendelsesnotat: Country Evaluation Briefs

Evalueringsavdelingen startet i 2016 opp med produksjon av en publikasjonsserie som vi kaller "Country Evaluation Briefs (CEB). I første runde, som ble avsluttet høsten 2016, publiserte vi CEBer for Sør-Sudan, Afghanistan og Mosambik. Prosjektet omfatter produksjon av CEBer for samtlige av de 12 landene som hittil har vært klassifisert som fokusland.

CEBene for Palestina, Somalia og Malawi (vedlagt), som er utarbeidet av Chr. Michelsens Institutt, utgjør andre runde av prosjektet. Disse tre CEBene ble offentliggjort og presentert på åpne seminarer i Norad hhv. 31. mai, 12. og 23. juni d.å.

Intensjonen med CEBene er å presentere relevant kunnskap om norske og internasjonale givernes bistandsinnsats i disse landene ved å systematisere funn fra eksisterende evalueringer og andre relevante dokumenter publisert i perioden 2010-2017. Tiltente brukere av CEBene er de i UD-systemet som arbeider med landene, og deres samarbeidspartnere.

Utover utarbeidelsen av CEBer, er målet å skape en voksende database av systematisk innsamlet, relevant, kontekst-spesifikk og lett tilgjengelig informasjon. Dette anses både å ha verdi i seg selv og å bidra til et bredere kunnskapsgrunnlag for utviklingspolitikk og bistandsinnsats. I tillegg skal CEBene bidra til å avdekke områder der vi i dag mangler kunnskap.

Oppsummering av funn og lærdommer

Følgende er blant de viktigste funn og konklusjoner som fremkommer i CEBene:

Palestina:

Mange forhindringer har bidratt til at målene for bistandsinnsatsen – varig fred, effektive og ansvarlige palestinske institusjoner og bærekraftig utvikling – ikke ble nådd. Den israelske okkupasjonen, bosettingspolitikken og den politiske splittelsen mellom de palestinske selvstyremyndighetene på Vestbredden og det Gaza-baserte Hamas har demonstrert begrensningene i det nåværende bistandsparadigmet. Okkupasjonen er også hovedårsaken til manglende fremgang innen fred og utvikling. De økonomiske kostnadene ved okkupasjonen er større enn all samlet bistand til Palestina.

Mangelen på effektive mekanismer for å sikre en ansvarlig bistandsarkitektur har videre redusert givernes bistandseffektivitet og tilslutning til Do No Harm-prinsippene. Budsjettstøtten har holdt de palestinske selvstyremyndighetene gående gjennom en serie kriser. Bistanden har også bidratt til å effektivisere palestinske institusjoner, men har ikke fått bukt med den omfattende korrupsjonen. Bistanden har videre bidratt til kortvarig bedring innen helse og infrastruktur, men uten å føre til

varig forbedring av befolkningens levekår. Humanitærbistanden har derfor vært avgjørende for å ivareta grunnleggende humanitære behov.

Somalia:

En rekke evalueringer peker på at sikkerhetssituasjonen og omfattende korrupsjon har svekket bærekraften i bistandsinnsatsen i Somalia. Manglende finansiering har videre ført til at humanitære behov har gått udekket, men fondsordninger og flerårige finansieringsmekanismer har til dels bidratt til å bøte på dette.

Evalueringene finner videre at bistandseffektiviteten ble redusert som følge av at den internasjonale utviklings- og humanitærinnsatsen ikke var tilstrekkelig integrert med myndighetenes innsats. Innovative bistandsmekanismer som the Somali Compact – herunder the Somali Development and Reconstruction Facility - har vist seg nyttige, men med et betydelig forbedringspotensial.

Malawi:

Bistandsinnsatsen i Malawi kan vise til gode resultater innen helse og utdanning, samt på områder som infrastruktur og jordbruk. Innsats mot malaria har trolig bidratt til en betydelig observert nedgang i dødelighet for barn under fem år, mens lærerutdanning og innsats for jenters skolegang har bidratt til økt leseferdighet og kjønnsbalanse mht. innrulling i skolen.

Evalueringene finner at bistandstiltak innen sektoren har bidratt til økte inntekter for lavinntektsusholdninger og bedre produktivitet. Samtidig vises det til at jordbrukssektoren har stagnert, og at det er behov for jordfordeling og bedre rammebetingelser for jordbrukssektoren.

Evalueringene finner videre at Malawis økonomi er for ensidig jordbruksrettet, med behov for flere ben å stå på. Potensialet er stort innen industri – herunder foredling av jordbruksprodukter – samt innen fiskeri og fiskeoppdrett, skogbruk, gruvevirksomhet, vannkraft og turisme. Tjenesteleveranser har hatt begrenset bærekraft, særlig pga. myndighetenes manglende evne og vilje til å påta seg et større ansvar. Bistandsinnsatsen innen godt styresett og myndighetseffektivitet har ikke lyktes i å gjøre Malawis politiske system til et effektivt redskap for tjenesteleveranser og policyutvikling.

Evalueringsavdelingens vurdering

Vår vurdering er at konsulenten, Chr. Michelsens Insitutt, har utført et grundig arbeid med å velge ut dokumenter, samt hente ut, sammenstille og presentere funn fra evalueringer og andre relevante dokumenter. Teamets sammensetning, med inngående landkompetanse for hvert av de undersøkte landene, har bidratt til at innholdet i de tre CEBene bør være både relevant og interessant for brukerne i UD, Norad og ved utenriksstasjonene.

Som i foregående runde har evalueringsavdelingen lagt stor vekt på å oppnå et enhetlig format for CEBene med tilhørende evalueringeportretter (korte sammendrag av de underliggende dokumentene). Hensikten er både å gjøre det lett for leseren å finne frem til og tilegne seg stoffet og å presentere et gjenkjennelig og attraktivt produkt fra Evalueringsavdelingen. Vi tror dette vil kunne fremme interessen for – og bruken av – evalueringer som kunnskapsgrunnlag for politiske beslutninger om norsk og internasjonal bistand.

De tre CEBene henter frem og viser til funn fra evalueringer og andre relevante dokumenter. I tråd med oppdraget viser CEBene også til saksområder der det mangler underliggende materiale, eller der dette anses å være utilstrekkelig. Disse kommentarene fremkommer primært i hvert enkelt sluttkapittel («Lessons learnt» i de respektive CEBene), men også i noen grad i kapitlet om kontekst.

For å sikre et brukervennlig produkt nedsatte Evalueringsavdelingen tidlig en referansegruppe med representanter fra UD, Norad og berørte ambassader. Et sentralt råd fra referansegruppen var at CEBene, særlig i de respektive sluttkapitlene, et stykke på vei burde frigjøre seg fra og kommentere de underliggende evalueringsrapportene, samt sette disse inn i en overordnet ramme innen de aktuelle landene. Som i foregående runde er dette også gjort i CEBene vedr. Palestina, Somalia og Malawi.

Oppdragsbeskrivelsens formål er å fremskaffe kunnskap om bistandsinnsatsen i de aktuelle fokuslandene i form av funn fra det underliggende evalueringsmaterialet. Til en viss grad har konsulentene i tillegg presentert sine egne anbefalinger om fremtidig opptreden i de respektive landene. Disse er imidlertid ikke ment å skulle være førende for brukerne. For Evalueringsavdelingen er det vesentlige at kunnskapen som frembringes og diskuteres i CEBene, inngår i og kommer til anvendelse i det daglige arbeidet som gjøres knyttet til bistand og utvikling i disse landene.

Evalueringsavdelingens anbefaling

På bakgrunn av CEBene har vi følgende anbefalinger:

1. At fremtidig planlegging, innretning og forvaltning av norsk bistand til de aktuelle landene eksplisitt viser til og bygger på funnene som fremkommer i CEBene.
2. At CEBene viderefremmes til norske samarbeidspartnere i bistandsarbeidet rettet mot de tre landene.
3. At UD gir tilbakemelding i form av konkrete råd om form og innhold i CEBene, slik at dette kan tas hensyn til i Evalueringsavdelingens videre arbeid med å presentere evalueringsbasert kunnskap om fokusland.

Siv J. Lillestøl
Underdirektør

Jan-Petter Holvedahl
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur.